

Tehtäviä kuvien moniaistiseen tarkasteluun

Kuvaa voidaan lukea kokemuksellisesti eri aisteilla. Kuvan herättämiä kokemuksia ja henkilökohtaisia merkityksiä voi, mutta ei tarvitse, sanoittaa.

Tehtävien aluksi: Heijasta tyhjä kuva seinälle. Katsokaa kuvaa sen tunnelmaa aistien, rauhallisesti ja kuvassa viipyillen. Kokemuksia ei tässä vaiheessa sanoiteta ääneen vaan keskitytään omien tuntemusten ja kokemusten tunnistamiseen. Vasta tämän jälkeen ryhdytään kuvaamaan kokemuksia liikkein, liikkuen tai esimerkiksi äännellen ja jopa sanoin.

1. Aisti kuvaa

Ohjaaja:

Katso kuvaa rauhassa. Sulje kaikki muu pois ja keskity kuvaan sekä sen herättämiin tuntemuksiin ja aistimuksiin. [Annetaan reilusti aikaa katsella kuvaa].

Sulje silmäsi. Mitä näet nyt? Voit pitää silmäsi edelleen suljettuna. Katso edelleen mielessäsi näkyvää kuvaa. Millainen tuulenvire tai sää kuvassa on? Entä miltä kuva tuntuu? Onko sinulla kylmä vai lämmin? Millaisia ääniä kuvan äänimaailmassa voisi kuulua?

Voit nyt avata silmäsi ja katsoa kuvaa uudestaan. Katso kuvan värejä ja muotoja. Ovatko ne kylmiä vai lämpimiä? Kovia vai pehmeitä? Pyöreitä vai kulmikkaita?

Miltä kuvassa voisi tuoksua? Ovatko tuoksut miellyttäviä vai luotaantyöntäviä? Mitä makuja kuvassa voisi olla? Jos mahdollista, mene sellaisen asian tai esineen luo, jolta teos tuntuu, ja kosketa sitä. Tunnustele ja vertaa, onko kokemus sama kuin kuvan herättämä tunne.

Miten kuva tai joku asia kuvassa liikkuisi, jos se olisi mahdollista? Tee liike, joka ilmentää tätä. Toistetaan muutama esitetty liike yhdessä.

2. Kuvan äänimaisema

Tehdään kuvan pohjalta ryhmässä yhteinen äänimaisema. Oppilaat tekevät äänikuvia joko käyttämällä vain omaa ääntään (suhina, hyräily, äännähdykset, vihellys jne.) tai lisäksi myös kehosoittimia (taputus, napsuttelu, tömistys, jne.) ja saatavilla olevia muita soittimia.

Äänimaiseman voi nauhoittaa käyttämällä esimerkiksi mobiililaitteilla tai verkossa olevia äänen tallentamiseen hyviä ja helppoja sovelluksia. Äänimaisemat voidaan koota luokan yhteiseksi tuotokseksi esimerkiksi tekemällä aiheeseen liittyvä yhteinen kuva ja liittämällä ne osaksi tätä kuvaa.

Vinkit:

1. Luokaa kuva Thinglink -sovellukseen ja liitä ääninauhat siihen.
2. Tehkää kuva luokan seinälle, sijoittakaa nauhat verkkoon (esim. Googledriveen), tehkää niistä QR -koodit, jotka liimaatte kuvaan.

Vaihtoehto 1.

Ohjaaja:

Katso kuvaa rauhassa. Pohdi, mitä kuvassa tapahtuu. Mitä ääniä kuvassa voisi kuulua? Valitse yksi ääni ja tuota sitä käyttäen omaa ääntäsi, kehosoittimia tai muita soittimia.

Jokainen oppilas saa esittää oman äänensä. Sen jälkeen oppilaat tekevät äänimaisemaa ohjaajan merkin jälkeen tuomalla oman äänensä osaksi äänikuvaa yhdessä sovitussa järjestyksessä.

Vaihtoehto 2.

Oppilaat jaetaan 3 – 4 hengen ryhmiin. Jokainen ryhmä katsoo yhdessä kuvaa ja keskustele siitä, mitä kuvassa tapahtuu. Jokainen miettii, missä kohdassa kuvaa haluaisi itse olla. Kun kaikki ovat löytäneet paikkansa kuvasta, jokainen vuorollaan tuottaa ääntä, jota hänen paikassaan voisi kuulua.

Kun kaikki ovat esittäneet oman äänensä, ryhmä suunnittelee yhdessä minkälaisen yhteisen äänimaiseman äänistä voisi tuottaa. Äänimaiseman tuottamista voi harjoitella hetken.

Äänikuvat käydään läpi siten, että esitysvuorossa oleva ryhmä muodostaa piirin, jonka keskelle toinen ryhmä menee istumaan silmät kiinni. Vuorot vaihtuvat ja lopuksi voidaan keskustella äänimaisemiin liittyvistä kokemuksista.

3. Haista kuvaa

Tehtävässä tarvitaan erilaisia läpinäkymättömään purkkiin laitettavia tuoksuja, esimerkiksi mausteita (kardemumma, kaneli, mustapippuri), luonnonmateriaaleja (hiekkä, kukat, koivunlehdet, puu) tai elintarvikkeita (kahvi, tee, leipä).

Ohjaaja on laittanut mausteet purkkiin ja peittänyt purkin rei'itetyllä foliolla niin, että tuoksun lähdettä ei voi nähdä. Tuoksut asetellaan eri puolille tilaa. Tehtävän aluksi osallistujat katsovat kuvaa rauhassa. Hetken päästä osallistujat käyvät haistelemassa tuoksupurkkeja. Jokainen osallistuja saa valita tuoksun, joka hänen mielestään kuvaa teosta. He jäävät seisomaan valitsemansa tuoksun luokse.

Tunnistavatko he tuoksun alkuperän? Voidaan myös keskustella siitä, mitä muita tuoksuja teokseen voisi liittyä.

4. Tunnustele kuvaa

Tehtävä voidaan tehdä kuten edellinen, mutta nyt osallistujat istuvat kuvan katsomisen jälkeen piirissä silmät kiinni. Piirissä kiertää erilaisia tunnusteltavina esineitä. Tällaisia voivat olla esimerkiksi luonnonmateriaalit, kuten kivi, puu, heinä ja käpy tai elintarvikkeet, kuten riisi, kuivatut herneet ja leipä tai jokapäiväiset käyttöesineet, kuten hiusharja, nahkavyö, koru tai vaatekappale. Tehtävänä on valita, mikä esine, sen rakenne ja pinta, kuvaa parhaiten aluksi katsottua kuvaa ja miksi.

